

LAGTINGETS FORHANDLINGSPROTOKOLL 1814

Etikett på protokollens perm:

Lagthingets
Forhandlings-Protocol
1ste overordentlige Storting
1814.

På permens 3. side:

Denne Bog, bestaaende af Eet Hundrede To og Firesindstve Blade, authoriseres herved til en Hoved-Protocol for det af Norges overordentlige Storting, i October Maaned 1814, udvalgte Lagthing, hvis Forhandlinger av Secretairen heri blive at indføre.

Christiania, i Lagthinget, den 12te October 1814 —

HWedel-Jarlsberg

Protokollen er gjennomtrukket og beseglet med et segl med kronet norsk riksvåpen omgitt av Dannebrogordenens og Elefantordenens ordenskjeder.

Protokollens blad 1a-4b (til øverst på siden) er benyttet som protokoll for Lagtinget på det overordentlige Storting. Fra litt over midten på blad 4b til blad 7a (8. – 25. juli 1815) som protokoll for Lagtinget på det første ordentlige Storting. Blad 7b til 182b er blanke.

Aar 1814, den 12te October,¹ var det af Norges overordentlige Storting i Christiania, udvalgte Lagthing samlet i det for samme bestemte Locale paa Kathedralskolen, for af dets Medlemmer, som alle vare mødte, at vælge en Præsident og Secretair.

Ved Votering, som i den Anledning blev foretaget, valgtes Grev Wedel Jarlsberg til Præsident med 7 Stemmer, og Assessor Hagerup med 9 Stemmer, til Secretair.

Efter dem havde Generalpolitiedirecteur, Justitsraad Diriks de fleste Stemmer til at blive Præsident, og Sorenskriver Bryn, til Secretair.

HWedel-Jarlsberg

Hagerup

Aar 1814, den 21de October,² samledes Lagthinget, for at votere paa en nye Præsident. Samtlige Medlemmer vare tilstæde. Med 17 Stemmer blev Grev Wedel Jarlsberg valgt til at vedblive Præsidentskabet. Amtmand Sommerfeldt havde dernæst de fleste Stemmer.

HWedel-Jarlsberg

Hagerup

Aar 1814, den 24de October,³ var Lagthinget atter samlet.

Samtlige Medlemmer mødte. Præsidenten modtog, gennem en Deputation fra Odelstinget, en Skrivelse fra samme til Lagthinget, af Dags Dato,⁴ hvori fremsendes 2de til Stortinget indkomne Forslage, det ene fra Capitain Ræder om en Takadresse til Statsraadet, for de af samme truffne Foranstaltninger, til Undersøgelse af de Militaires Forhold i sidste Krig, og det andet fra Kjøbmand Iver Holter, om at faae oplyst, hvorvidt der er avanceret med de beordrede Undersøgelser, i Anledning forskellige Personers Forhold under nærværende Krig, med Tilføyende, at Odelstinget, i Anledning af disse Forslage har fattet saadan Beslutning:

«at Statsraadet skulle anmodes, at forskaffe Stortinget Underretning om, hvorvidt der er avanceret med den af Statsraadet befalede, og med Nationens Ønske overensstemmende Undersøgelse om adskillige Personers Forhold i nærværende Krig.»

Saa vel Skrivelsen, som Forslagene, hvilke under No. 1, 2⁵ og 3⁶ vedlægges Protocollen, bleve af Præsidenten oplæste.

Det blev dernæst taget under Ventilation, om denne Sag strax skulle foretages, eller dens Afgjørelse skulle, i Overensstemmelse med det interimistiske Reglement for Norges overordentlige Storting, udsættes til næste Dag. Med 19 Stemmer, mod 1, besluttede Lagthinget, strax at afgjøre Sagen, og med en Pluralitet af 18 Stemmer blev det derpaa vedtaget, at Odelstingets Bestemmelse skulde tages til Følge.

Landsdommer Nansen yttrede foreløbig den Formening, at de æskede Oplysninger ang. de Militaires Forhold, bedst vilde kunne erholdes, ved at faae de derom førte Protocoller til Gjennemsyn udleverede, hvilket han til den Ende foreslog, men da

¹ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 1a; 1815: 500; 1835: 899.

² Lagtingets forhandlingsprotokoll: 1a; 1815: 500; 1835: 900.

³ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 1a-1b; 1815: 500-501; 1835: 900-902.

⁴ Se Odelstingets forhandlingsprotokoll 24. oktober 1814.

⁵ Se bilaget til Stortingets forhandlingsprotokoll nr. 79.

⁶ Se bilaget til Stortingets forhandlingsprotokoll nr. 81.

Lagthinget ikke har Competence til at gjøre nye Forslag, kunde dette, som saadant, ej antages.

Da der om Maaden, paa hvilken Lagthingets foranførte Beslutning burde tilmeldes den executive Magt, blev fremsat forskjellige Meninger, foretoges Votering derom, hvorved det blev vedtaget, at Statsraadet skulle, i en Skrivelse fra Lagthingets Præsident underrettes om den tagne Beslutning, hvorimod det blev anseet uforlødent at give Odelstinget nogen Communication desangaaende.⁷ Forsamlingen blev derpaa hævet, da intet videre var at foretage.

HWedel-Jarlsberg

Hagerup

1814 den 29de October,⁸ var Lagthinget samlet. Ved Votering paa Præsident for de paafølgende 8 Dage valgtes Grev Wedel-Jarlsberg med 19 Stemmer. Den 20de Stemme havde Amtmand Sommerfeldt.

Mødet blev derpaa hævet og Lagthinget udsat til den Tiid, Præsidenten nærmere maatte bestemme.

HWedel-Jarlsberg

Hagerup

1814, den 7de November,⁹ holdtes atter Lagthinget. I Grev Wedel Jarlsbergs Sted, der, som Formand for den, i Anledning af Kongevalget fra Storthinget til Hans Kongelige Høyhed Kronprindsen afgaaede Deputation, var fraværende, forestod Vicepræsidenten, Amtmand Sommerfeldt idag Præsidentskabet.

Justitsraad Diriks og Kammerraad Holst vare i samme Anledning fraværende. De øvrige Medlemmer mødte.

En Deputation fra Odelstinget overrakte Vicepræsidenten en Skrivelse fra bemeldte Tings Præsidentskab, dateret 5te d. M., hvori en af Odelstinget fattet Beslutning, med Hensyn til at faae adskillige militaire Personers Forhold i sidste Krig undersøgt, communiceres Lagthinget til nærmere Overvejelse.

Skrivelsen med dens Bilage, blev forelæst Lagthinget, som fandt denne Sag af saadan Beskaffenhed, at den ikke burde udsættes til næste Dag, men strax foretages, og blev det da eenstemmigen vedtaget, at Lagthinget tiltræder den af Odelstinget tagne Beslutning, der er saalydende:

«Statsraadet bør anmodes om at forskaffe Storthinget Udskrift af Overkrigs-Commissionens Commissorium.

Videre formener Odelstinget, at Storthinget skulle udnævne en Committee, bemyndiget til at lade sig forelægge Overkrigscommissionens Protocol og Papirer, for derefter at gjøre Indberetning til Storthinget, om hvorvidt disse Undersøgelser hensigtsmæssigen ere iverksatte, og have gaaet frem med den fornødne Hurtighed.» og at saadant skulle tilmeldes Storthinget, med Anmodning til dets Præsidentskab om, at foranstalte den omhandlede Committee udnævnt af det samlede Storthing.¹⁰

⁷ Se Odelstingets forhandlingsprotokoll 5. november 1814.

⁸ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 1b; 1815: 502; 1835: 902.

⁹ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 1b-2a; 1815: 502-503; 1835: 902-904.

¹⁰ Se Odelstingets forhandlingsprotokoll 8. november 1814.

Odelstingets fornævnte Skrivelse, med sammes 2de Bilage, lægges ad acta under No. 4.

Efterat man dernæst til Præsident for de paafølgende 8 Dage havde, med 6 Stemmer, udvalgt Capit. Motzfeldt, efter hvem Grev Wedel Jarlsberg havde fleste Stemmer, bleve Lagthingets Forhandlinger, for idag sluttede.

Sommerfelt

Hagerup

1814 den 9de November¹¹ var Lagthinget atter samlet. Grev Wedel, Justitsraad Diriks og Kammerraad Holst, vare i samme Anledning, som ved sidste Session anført, fraværende, og kunde saaledes ikke idag tage møde. Saa mødte ej heller Biskop Bech og Sorenskriver Berg.

Præsidenten modtog, gennem en Deputation fra Odelstinget en Skrivelse af Dags Dato, hvori en, i Anledning af et Forslag fra provst Smit¹², af Odelstinget fattet Beslutning,¹³ saa lydende:

«Statsraadet skal anmodes om at fremlægge sine Protocoller, forsaavidt de angaa Forhandlingerne ved den under 14de Aug. sidstleden paa Moss afsluttede Convention, for en Committee, som Storthinget udvælger. Denne Committee skulle gennemgaae Protocollerne, og derefter referere Storthinget de saaledes erhvervede Oplysninger, ovenmeldte Convention betræffende.»

meddeles Lagthinget til yderligere Overvejelse. Efterat saavel Skrivelsen som Forslaget vare blevne oplæste, vedtog Lagthinget, i Overensstemmelse med det interimistiske Reglement, at denne Sags videre Omhandling ikke idag skulle foretages, og blev Lagthinget, paa Grund deraf, udsat til en Tiid, Præsidenten nærmere maatte bestemme.

Fornævnte Skrivelse vedlægges Protocollen under No. 5.

Motzfeldt.

Hagerup

1814, den 12te November,¹⁴ holdtes atter Lagthinget. Dets Medlemmer mødte alle, undtagen Biskop Bech. Da Præsidenten havde anmeldt den fra forrige Møde udsatte Sag til Foretagelse, erklærede Justitsraad Diriks, at han ansaae sig ubeføyet til at votere i samme, paa Grund af at han blev tilkaldt Statsraadet, som extraordinairt Medlem, da Conventionen paa Moss blev afsluttet. Ligeledes indstillede Amtmand Collet, hvorvidt det maatte ansees passende, at hans Stemme afgives i denne Sag, da Statsraad Collet, som har underskrevet fornævnte Convention, er hans Broder. Paa Grund af disse Omstændigheder, blev det, efter foregaaende Votering besluttet, at Justitsraad Diriks og Amtmand Collet ikke skulle deeltage i den omhandlede Sags Afgjørelse.

Efterat forskjellige af Medlemmerne dernæst havde yttret sig, dels for og dels imod Odelstingets Beslutning, skreed man til Votering, der med 10 Stemmer mod 7, udfaldt saaledes, at Lagthinget tiltræder Beslutningen, hvorom det blev vedtaget at underrette

¹¹ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 2a-2b; 1815: 503; 1835: 904-905.

¹² Korrekt navneform: Schmidt.

¹³ Se Odelstingets forhandlingsprotokoll 8. november 1814.

¹⁴ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 2b; 1815: 504; 1835: 905-906.

Stortinget,¹⁵ og blev det endvidere besluttet, at Statsraadet skulle tilskrives ang. Fremlæggelsen af dets Protocoller.

Forsamlingen blev derpaa hævet.

Motzfeldt.

Hagerup

1814, den 16de November,¹⁶ holdtes [—]¹⁷ Lagthinget i samtlige Medlemmers Overværelse.

Da en Præsident skulde udvælges for de paafølgende 8 Dage, blev Votering i den Henseende foretaget, og Capitain Motzfeldt atter valgt med 11 Stemmer. De fleste Stemmer næst ham havde Grev Wedel. Videre var ikke at foretage; thi blev Forsamlingen hævet.

Motzfeldt.

Hagerup

1814, den 21de November¹⁸ holdtes Lagthinget atter, og vare samtlige Medlemmer tilstæde. Fra Odelstinget mødte en Deputation, som overleverede Præsidenten en Skrivelse af Gaars Dato, med Bilage, angaaende det Norske Coffardieflag.

Bemeldte Skrivelse, der lægges ad acta under No. 6, indeholder en af Odelstinget fattet Beslutning, saalydende:

«Det nuværende Norske Handelsflag skal, indtil næste Storting anderledes bestemmer, benyttes paa alle de Skibe, som udexpederes paa de kortere Farvande, og som ikke behøve Tyrkiske Sjøpasse,»

som underkastes Lagthingets nærmere Prøvelse.

Det blev besluttet at denne Sag skulle foretages næste Dag, til hvilken Tiid Lagthinget saaledes blev udsat.

Motzfeldt.

Hagerup.

1814 den 22de November¹⁹ holdtes Lagthinget, i samtlige Medlemmers Overværelse. Præsidenten anmeldte den fra igaar udsatte Sag til Foretagelse, og oplæste Odelstingets derom indløbne Skrivelse.²⁰ Lagthinget bifaldt eenstemmigen den deri ommeldte Beslutning, og vedtog, at den, som et Lovforslag, skulle ved en Deputation tilstilles Statsraadet til Sanction af den executive Magt.

Dernæst fremkom en Deputation fra Odelstinget, der overleverede Præsidenten en Skrivelse af Dags Dato, hvori det communiceres Lagthinget hvad Odelstinget har besluttet at tilskrive Statsraadet, i Anledning af en fra dem til at gennemgaae Overkrigscommissionens Protocoller nedsatte Committee modtaget Indberetning. Bemeldte Skrivelse med Bilage vedlægges Protocollen under No. 7.²¹ I øvrigt blev denne Sags videre

¹⁵ Se Stortingets forhandlingsprotokoll 14. november 1814.

¹⁶ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 2b; 1815: 504; 1835: 906-907.

¹⁷ Strøket: Stor

¹⁸ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 2b-3a; 1815: 505; 1835: 907.

¹⁹ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 3a; 1815: 505-506; 1835: 907-908.

²⁰ Se Odelstingets forhandlingsprotokoll 18. november 1814.

²¹ Ligger som bilag nr. W og X til riksrettssaken mot Haxthausen.

Deliberation udsat til næste Møde, hvilket af Præsidenten bliver at fastsætte; hvorefter Forhandlingerne for idag bleve sluttede.

Motzfeldt.

Hagerup

1814, den 23de November²² vare Lagthingets Medlemmer samlede for at vælge Præsident for den følgende Uge, og blev Amtmand Krogh med 17 Stemmer dertil udnævnt. Til Vicepræsident havde Kammerraad Holst og Sorenskriver Berg lige mange Stemmer. Ved Lodkastning blev Kammerraad Holst Vicepræsident. Forsamlingen blev derpaa hævet og udsat til en Tiid, som nærmere af Præsidenten bliver at bestemme.

Motzfeldt.

Hagerup

1814 den 24de November²³ continuerede Lagthingets Forhandlinger.

Den fra 22de d. M. udsatte Sag, betræffende hvad Odelstinget havde besluttet at tilskrive Statsraadet, med Hensyn til de af Committeeen til at undersøge Overkrigscommissionens Protocoller anstillede Undersøgelser,²⁴ blev foretaget, og decideret saaledes, at Lagthinget eenstemmigen tiltræder Odelstingets Beslutning, og at Statsraadet, i Overensstemmelse dermed, bliver at tilskrive saaledes som Odelstinget har indstillet.

Præsidenten anmeldte, at det var ham bekjendt at der i Eftermiddag vilde blive sendt en Deputation fra Odelstinget til Lagthinget, for at overbringe en af Odelstinget fattet Beslutning om at General Lieutenant Haxthausen skulde sættes under Rigsrettens Tiltale. Efterat Medlemmerne deraf havde taget Anledning til, foreløbigen, og inden lukte Døre, at yttre sig om denne Sag, blev Lagthinget hævet, for igjen at samles i Eftermiddag Kl. 6.

HMKrohg

Hagerup

Fornævnte Dags Eftermiddag, Kl. 6,²⁵ var Lagthinget atter samlet.

En Deputation fra Odelstinget mødte og overleverede Præsidenten 2de Skrivelser af Gaars Dato, hvori efterfølgende af Odelstinget tagne Beslutninger communiceres Lagthinget til videre Foranstaltning. Disse Beslutninger lyde saaledes:

- 1./ At Statsraad Haxthausen, for sin Opførsel som Statsraad ved Ventilationerne i Statsraadet, in specie angaaende den sluttede Vaabenstilstand og Convention, og med Hensyn paa det der aflagte og efter de indkomne Udskriver af Statsraadets Protocol, af ham selv derefter tildeels erkjendte urigtige Beretninger, som synes at have motiveret for en Deel, Statsraadets Beslutninger, skal sættes under Tiltale for Rigsretten.
- 2./ Det skal indstilles til den executive Magt, om den ikke finder det passende, paa lovlig Maade at lade undersøge hvorvidt de Indberetninger, Commissariats-Commissionen under sidste Feldtog har tilstillet Kongen om Magazinbeholdningerne fra 1ste Juni d. A. og indtil Conventionen paa Moss blev afsluttet, medføre Sandhed, og, saafremt de

²² Lagtingets forhandlingsprotokoll: 3a; 1815: 506; 1835: 908-909.

²³ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 3b; 1815: 506; 1835: 909-910.

²⁴ Se Odelstingets forhandlingsprotokoll 19. og 21. november 1814.

²⁵ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 3b-4a; 1815: 507; 1835: 910-911.

findes urigtige, at lade de, som have underskrevet dem, dømme for sine Handlinger, om de end, ved at være undkomne fra Riget, skulle undgaae Dommens Execution. Efterat bemeldte Skrivelser, som acteres under No. 8²⁶ og 9, /: den første med 25 Bilage :/ vare blevne oplæste, blev videre Forhandling desangaaende udsat til næste Dag, og besluttede Lagthinget, da at sammentræde med Rigets Høyesteret, for, i Forening med dens Tilforordnede, at tage den første af de anførte Beslutninger under nærmere Ventilation, i en privat Conference.

Saaledes bleve Lagthingets Forhandlinger for idag sluttede.

HMKrohg

Hagerup

1814, den 25de November,²⁷ fremmede Lagthinget sine Forhandlinger.

Ihenseende til den igaar indkomne Beslutning fra Odelstthinget, ifølge hvilken Generallieutenant Haxthausen skal sættes under [—]²⁸ Tiltale for Rigsretten, blev man enig om, at det ved en Kjendelse maae afgjøres, om Rigsretten nu kan constituere sig, for at foretage bemeldte Sag, eller den skal udsættes til næste ordentlige Storting, og at der altsaa ikke i den Henseende, var noget at tilmelde Odelstthinget.

Den anden af de fra Odelstthinget indkomne Beslutninger, angaaende Undersøgelse af Commissariats-Commissionens Indberetninger m. v., blev af Lagthinget eenstemmig bifaldet, og vil, ifølge deraf, blive Statsraadet at communicere.

Fra Odelstthinget indløb dernæst en Skrivelse til Lagthinget af Dags Dato, hvori meldes, at Odelstthinget har bragt i Erfaring, at der i Lagthinget skal være ulige Meninger, om den mod Generallieutenant Haxthausen decreterede Tiltale for Rigsretten kan foretages førend ved næste ordentlige Storting, men at Odelstthinget anseer det udenfor sammes Competence, med Hensyn paa bemeldte Storting, at tage nogen Beslutning, og desaaarsag vedbliver den eengang afgivne. Skrivelsen acteres under No. 10

Lagthinget blev derpaa udsat til i Morgen Formiddag Kl. 10.

HMKrohg

Hagerup

1814, den 26de November²⁹ mødte Lagthinget paa sædvanligt Sted. Det blev besluttet, at Høyesteret skulle anmodes om at sammentræde med Lagthingets Medlemmer Kl. 1 i Eftermiddag, for at tage en Beslutning angaaende Sagen mod Generallieutenant Haxthausen.

Videre var ikke at foretage; og da nærværende Lagthings Forhandlinger saaledes ere tilendebragte, blev Protocollen af samtlige Medlemmer underskrevet.

HMKrohg

<i>JohanCollett</i>	<i>HWedel-Jarlsberg</i>	<i>Sommerfelt</i>	<i>HMKrohg</i>		
<i>Treschow.</i>	<i>J. Chr. Berg</i>	<i>PCHolst</i>	<i>Nansen</i>	<i>Diriks.</i>	<i>IverHolter</i>
<i>P. Motzfeldt.-</i>	<i>Lange.</i>	<i>A.v.W.S.Koren</i>	<i>T.Bryn</i>	<i>Tidemand</i>	
<i>Wm.Manthey.</i>	<i>JJørgensen</i>	<i>Hagerup</i>	<i>Nls Hertzberg</i>		

²⁶ Ligger i Stortingsarkivet som bilag nr. 62.AA i arkivet etter riksrettssaken mot Haxthausen.

²⁷ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 4a; 1815: 508; 1835: 911-912.

²⁸ Strøket: Justitiens [?]

²⁹ Lagtingets forhandlingsprotokoll: 4a-4b; 1815: 508-509; 1835: 913.